

Prime sau beneficii acordate angajatilor?

Exista o practica conform careia in baza prevederilor din Contractul colectiv de munca, in semn de recunoastere a fidelitatii, angajatorii acorda la pensionare sume de bani proportional cu vechimea la ultimul locul de munca. Faptul ca aceste prime se acorda pensionarilor a creat confuzie cu prevederile din standardele contabile referitoare la beneficiile angajatilor, conform carora pensionarii primesc pensii de la fostul angajator, dupa ce incheie contractul de munca. Cadrul juridic romanesc nu are o astfel de prevedere.

prime

Sunt alte situatii in care se acorda indemnizatii angajatilor la terminarea contractului de munca si aceste sume sunt recunoscute ca provizioane privind indemnizatiile acordate, daca sunt indeplinite conditiile specifice de recunoastere a acestora ca provizioane.

Reglementarea contabila actuala, OMFP 1802/2014 este explicita in a califica aceste doua categorii de indemnizatii, astfel s-a introdus un cont nou, contul 1517 „Provizioane pentru terminarea contractului de munca” si au fost stabilite criteriile de recunoastere specifice acestor provizioane, pentru a evita neclaritatile ce pot aparea la incadrarea acestora.

Recunoasterea provizioanelor, conform regulilor contabile

Provizioanele sunt destinate sa acopere datoriile a caror natura este clar definita si care la data bilantului este probabil sa existe sau este cert ca vor exista, dar care sunt incerte in ceea ce priveste valoarea sau data la care vor aparea.

Provizioanele pot fi recunoscute numai in momentul in care:

- entitatea are o obligatie curenta generata de un eveniment anterior;
- este probabil ca o iesire de resurse sa fie necesara pentru a onora obligatia respectiva; si
- poate fi realizata o estimare credibila a valorii obligatiei.

Daca aceste conditii nu sunt indeplinite, nu va fi recunoscut un provizion.

Categorii de provizioane reglementate contabil

Provizioanele se constituie pentru elemente cum sunt:

- litigii, amenzi si penalitati, despagubiri, daune si alte datorii incerte;
- cheltuielile legate de activitatea de service in perioada de garantie si alte cheltuieli privind garantia acordata clientilor;
- dezafectare imobilizari corporale si alte actiuni similare legate de acestea;
- actiunile de restructurare;
- pensii si obligatii similare;
- impozite;
- terminarea contractului de munca;
- prime ce urmeaza a se acorda personalului in functie de profitul realizat, potrivit prevederilor legale sau contractuale;
- provizioane in legatura cu acorduri de concesiune;
- provizioane pentru contracte cu titlu oneros;
- alte provizioane.

Intre elementele pentru care se constituie provizioane, se numara si pensiile si obligatiile similare, precum si situatiile in care are loc terminarea contractului de munca.

Vom analiza prevederile aplicabile acestor doua categorii de provizioane intre care se face deseori confuzie sau care nu sunt inregistrate corespunzator, nefiind indeplinite criteriile de recunoastere specifice categoriei din care fac parte.

Provizioane pentru pensii

Provizioanele pentru pensii reprezinta sumele ce vor fi platite de entitate dupa ce angajatii au parasit entitatea. Acestea se constituie atunci cand entitatea are prevazuta prin actul constitutiv sau contractul de munca obligatia achitarii unor sume cu titlu de pensie, dupa ce angajatii au parasit entitatea. Aceasta suma se plateste lunar pana la decesul persoanei.

La constituirea acestor provizioane se vor avea in vedere si prevederile legislatiei in vigoare.

In Romania nu este reglementare juridica pentru astfel de situatii.

Valoarea provizioanelor pentru pensii se stabileste, de regula, de catre specialisti in domeniu (actuari) si la determinarea lor se tine seama de varsta, vechimea in munca si rotatia personalului in cadrul entitatii.

Provizioanele pentru pensii se recunosc pe parcursul perioadei de munca ramase pana la pensie.

Provizioane pentru terminarea contractului de munca

Provizioanele pentru terminarea contractului de munca se constituie pentru obligatiile asumate de entitate in relatie cu angajatii, cu ocazia terminarii contractului de munca, de exemplu obligatii rezultate din contractul colectiv de munca, de a plati o suma in corelare cu numarul de ani lucrati in cadrul entitatii. Aceasta suma se plateste o singura data, la plecarea din unitate.

Aceste provizioane se recunosc atunci cand exista certitudinea achitarii lor intr-o perioada previzibila de timp.

Deseori sunt recunoscute provizioane pentru terminarea contractului de munca desi nu exista certitudinea achitarii lor intr-o perioada previzibila de timp.

In practica sunt intalnite des situatii in care indemnizatiile ce urmeaza a fi acordate angajatilor cu ocazia pensionarii, pentru activitatea desfasurata in cadrul firmei, sunt incadrate eronat ca provizioane pentru pensii.

1. Conform Contractului Colectiv de Munca al societatii Alfa SRL, la momentul pensionarii, angajatii au dreptul la 3 sau 4 salarii de baza, in functie de motivul pensionarii, respectiv boala sau varsta de pensionare. In legatura cu aceste indemnizatii care se vor acorda la data pensionarii, au fost recunoscute provizioane pentru pensii (inregistrate in contul 1515). Valoarea provizioanelor este stabilita pe baza estimarilor efectuate la fiecare sfarsit de an de un actuar, cu care societatea Alfa SRL a incheiat un contract de consultanta.

Prevederile din contractul colectiv de munca mentioneaza urmatoarele:

- salariatii care se pensioneaza pentru boala, primesc o indemnizatie egala cu 3 salarii de baza avute in luna pensionarii;
- salariatii care se pensioneaza la limita de varsta, primesc o indemnizatie egala cu 4 salarii de baza avute in luna pensionarii.

Tratamentul contabil aplicat de societate este eronat, dat fiind faptul ca indemnizatiile ce se platesc la momentul pensionarii nu reprezinta sume acordate cu titlu de pensie, ci prime acordate pentru activitatea desfasurata in cadrul societatii.

Prin urmare, provizioanele nu ar trebui recunoscute decat atunci cand exista certitudinea ca aceste indemnizatii vor fi achitate intr-o perioada previzibila de timp, potrivit prevederilor OMFP 1802/2014 cu privire la provizioanele pentru terminarea contractelor de munca.

Mai mult decat atat, valoarea acestor provizioane nu ar trebui sa fie stabilita de un actuar pentru ca natura lor nu este de provizioane pentru pensii (cont 1515), ci de provizioane pentru terminarea contractului de munca (cont 1517). De asemenea, deductibilitatea costurilor cu serviciile prestate de actuar ar putea fi contestata dat fiind faptul ca se fac estimari neconforme, iar serviciul prestat nu are la baza o cerinta legala, cum ar fi existat in situatia in care se constituiau provizioane pentru pensii.

2. Conform Contractului Colectiv de Munca al societatii Beta SRL, in vederea motivarii angajatilor de a lucra pe o perioada cat mai lunga in cadrul societatii, la momentul pensionarii si respectiv terminarii contractelor de munca incheiate cu angajatii, societatea le acorda acestora indemnizatii astfel:

- salariatii care termina contractul de munca dupa o perioada de 10 ani, primesc o indemnizatie egala cu 5 salarii de baza avute in luna terminarii contractului;
- salariatii care termina contractul de munca dupa o perioada de 15 ani, primesc o indemnizatie egala cu 7 salarii de baza avute in luna terminarii contractului;
- salariatii care termina contractul de munca dupa o perioada mai mare de 20 de ani, primesc o indemnizatie egala cu 10 salarii de baza avute in luna terminarii contractului.

La acordarea acestor indemnizatii, principalul criteriu stabilit de societate este vechimea la locul de munca pana la perioada pensionarii. Pentru aceste indemnizatii societatea ar trebui sa calculeze si sa inregistreze provizioane pentru terminarea contractului de munca, tinand cont de informatiile aferente persoanelor ce urmeaza a se pensiona in anii imediat urmatori.

Tinand cont de faptul ca angajatii au media de varsta de 30 ani, exista posibilitatea ca acestia sa nu lucreze in cadrul acestei companii pe o perioada lunga de timp, astfel ca provizioanele nu ar trebui recunoscute decat atunci cand exista certitudinea ca aceste indemnizatii vor fi achitate intr-o perioada previzibila de timp.

Evaluarea provizioanelor

Provizioanele se evalueaza inaintea determinarii impozitului pe profit, tratamentul fiscal al acestora fiind cel prevazut de legislatia fiscala. Aceste doua categorii de provizioane (pentru pensii si la terminarea contractelor de munca) sunt considerate cheltuieli nedeductibile la calculul impozitului pe profit.

Valoarea recunoscuta ca provizion trebuie sa constituie cea mai buna estimare la data bilantului a costurilor necesare stingerii obligatiei curente.

**estimari
contabile**

Cea mai buna estimare a costurilor necesare stingerii datoriei curente este suma pe care o entitate ar plati-o, in mod rational, pentru stingerea obligatiei la data bilantului.

Actualizarea provizioanelor trebuie efectuata de catre persoane specializate, la sfarsitul fiecarui exercitiu financiar pentru care se impune o asemenea actualizare.

Provizioanele trebuie revizuite la data fiecarui bilant si ajustate pentru a reflecta cea mai buna estimare curenta. In cazul in care pentru stingerea unei obligatii nu mai este probabila o iesire de resurse, provizionul trebuie anulat prin reluare la venituri.

Prin urmare, pentru o recunoastere corespunzatoare a provizioanelor in evidentele contabile ale unei societati, acestea trebuie actualizate si revizuite corespunzator la termenele precizate anterior.

Concluzii

In vederea eliminarii confuziilor ce pot aparea in practica la constituirea provizioanelor, prin OMFP 1802/2014 a fost introdusa si notiunea de provizioane la terminarea contractului de munca, stabilindu-se si criteriile specifice de recunoastere a acestora. S-a incercat astfel evitarea inregistrarii provizioanelor pentru indemnizatiile acordate angajatilor la terminarea contractului de munca in categoria provizioanelor pentru pensii.

S-a subliniat si faptul ca un criteriu important de care trebuie sa tina cont angajatorii la inregistrarea provizioanelor pentru terminarea contractelor de munca, este certitudinea achitarii lor intr-o perioada previzibila de timp.